Parlamentul European
2024-2029

Comisia pentru afaceri externe

2025/2017(INI)

4.3.2025

PROIECT DE RAPORT

referitor la rapoartele Comisiei privind Albania pe 2023 și 2024
(2025/2017(INI))

Comisia pentru afaceri externe

Raportor: Andreas Schieder

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN....3

EXPUNERE DE MOTIVE....9

ANEXĂ: ENTITĂȚILE SAU PERSOANELE DE LA CARE RAPORTORUL A PRIMIT CONTRIBUȚII....10

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la rapoartele Comisiei privind Albania pe 2023 și 2024
(2025/2017(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Acordul de stabilizare și de asociere dintre Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Albania, pe de altă parte[1],

– având în vedere cererea de aderare la UE prezentată de Albania la 24 aprilie 2009,

– având în vedere Regulamentul (UE) 2021/1529 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 septembrie 2021 de instituire a Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III)[2],

– având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1449 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind instituirea Mecanismului de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest[3],

– având în vedere comunicarea Comisiei din 5 februarie 2020 intitulată „Consolidarea procesului de aderare – O perspectivă credibilă de aderare la UE pentru Balcanii de Vest” (COM(2020)0057),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 8 noiembrie 2023 intitulată „Comunicarea din 2023 privind politica de extindere a UE” (COM(2023)0690), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2023 privind Albania” (SWD(2023)0690),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 8 noiembrie 2023 intitulată „Un nou plan de creștere pentru Balcanii de Vest” (COM(2023)0691),

– având în vedere Comunicarea Comisiei din 20 martie 2024 privind reformele și revizuirea politicilor înainte de extindere (COM(2024)0146),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 24 iulie 2024 intitulată „Raportul din 2024 privind statul de drept” (COM(2024)0800), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2024 privind statul de drept – Capitolul de țară privind situația statului de drept în Albania” (SWD(2024)0828),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 30 octombrie 2024 intitulată „Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE” (COM(2024)0690), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2024 privind Albania” (SWD(2024)0690),

[1] JO L 107, 28.4.2009, p. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
[2] JO L 330, 20.9.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[3] JO L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– având în vedere Agenda de reformă a Albaniei prezentată în cadrul Mecanismului de reformă și creștere al UE, aprobată de Comisie la 23 octombrie 2024,

– având în vedere raportul final din 29 septembrie 2023 al misiunii de observare a alegerilor a Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR) al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) cu privire la alegerile locale din Albania desfășurate la 14 mai 2023,

– având în vedere avizul comun al Comisiei de la Veneția și al OSCE/ODIHR din 11 decembrie 2020 privind modificările aduse Constituției Albaniei la 30 iulie 2020 și cele aduse Codului electoral al Albaniei la 5 octombrie 2020,

– având în vedere declarațiile pronunțate la reuniunile la nivel înalt UE-Balcanii de Vest din 13 decembrie 2023 și 18 decembrie 2024, ambele ținute la Bruxelles,

– având în vedere Procesul de la Berlin, lansat la 28 august 2014,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Albania,

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A10-0000/2025),

A. întrucât extinderea este cel mai eficient instrument de politică externă al UE și reprezintă o investiție geostrategică în pacea, democrația, stabilitatea și securitatea pe termen lung pe întregul continent;

B. întrucât extinderea este un proces bazat pe merite, democrație, statul de drept și drepturile fundamentale;

C. întrucât Albania este țară-candidată la aderarea la UE din 2014, a început negocierile de aderare în iulie 2022 și a finalizat cu succes procesul de examinare analitică în noiembrie 2023;

D. întrucât Albania a deschis negocierile privind grupul tematic 1: elemente fundamentale, la 15 octombrie 2024, și grupul tematic 6: relațiile externe, la 17 decembrie 2024;

E. întrucât Albania este un partener de încredere în politica externă și este pe deplin aliniată la politica externă și de securitate comună a UE,

1. salută angajamentul ferm al Albaniei față de integrarea în UE, care reflectă consensul în rândul partidelor politice și sprijinul covârșitor în rândul cetățenilor, și salută alinierea sa deplină și consecventă la politica externă și de securitate comună a UE și promovarea ordinii internaționale bazate pe norme;

2. salută ambiția Albaniei de a încheia negocierile de aderare până la sfârșitul anului 2027 și progresele rapide înregistrate în ultimii ani, în special deschiderea a două grupuri tematice de capitole pentru negocieri, în 2024;

3. observă că ritmul aderării la UE este determinat de progresele țării-candidate în ceea ce privește alinierea la acquis-ul UE, de rezultatele obținute în punerea acestuia în aplicare

și de funcționarea corespunzătoare a tuturor instituțiilor țării și se bazează pe statul de drept, buna guvernanță și drepturile fundamentale; îndeamnă Albania să accelereze reformele, pentru a consolida statul de drept, a combate corupția și criminalitatea organizată și a asigura protecția drepturilor fundamentale, inclusiv a libertății de exprimare;

4. salută noul Mecanism de reformă și creștere al UE pentru Balcanii de Vest, care va acorda Albaniei granturi și împrumuturi în valoare de 922 de milioane EUR atunci când aceasta va îndeplini condițiile stabilite în agenda sa ambițioasă de reformă;

5. ia act de adoptarea de către Albania a Planului național de integrare europeană 2024-2026; solicită intensificarea eforturilor de îmbunătățire a transparenței și de asigurare a unei comunicări publice privind integrarea în UE;

Instituțiile democratice, mass-media și societatea civilă

6. insistă asupra importanței unor dezbateri politice constructive și a unui comportament parlamentar ordonat ca aspecte esențiale ale guvernanței democratice; reafirmă responsabilitatea comună a forțelor politice din Albania de a consolida dialogul politic constructiv și incluziv și de a depăși polarizarea politică actuală din țară; subliniază că trebuie asigurate un control parlamentar mai eficace, o mai bună funcționare a instituțiilor și participarea semnificativă a societății civile;

7. ia act de modificările aduse codului electoral al Albaniei în iulie 2024, prin care se permite votul din afara țării de către diaspora albaneză și se introduc listele de candidați parțial deschise; insistă asupra faptului că trebuie acceptate și puse în aplicare recomandările restante ale OSCE/ODIHR și ale Comisiei de la Veneția;

8. constată cu îngrijorare că independența și pluralismul mass-mediei continuă să fie afectate de o concentrare puternică a pieței, de suprapunerea intereselor comerciale și politice, de lipsa transparenței în ceea ce privește finanțarea și proprietarii, de intimidarea jurnaliștilor și de condițiile de muncă precare în care lucrează aceștia;

9. reamintește că orice revizuire a legislației privind mass-media ar trebui să corespundă recomandărilor Comisiei de la Veneția și ar trebui să aibă loc într-un mod transparent, care să promoveze incluziunea; constată că nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește alinierea cadrului legislativ la acquis-ul UE și la standardele UE, inclusiv la Regulamentul european privind libertatea mass-mediei[4]; reamintește faptul că trebuie întărite jurnalismul de investigație, verificarea veridicității informațiilor și cultura consumului de mass-media, ca mijloace de combatere a discursurilor de incitare la ură, a dezinformării și a știrilor false;

10. reamintește responsabilitatea autorităților naționale și locale de a îmbunătăți transparența, responsabilitatea și promovarea incluziunii prin organizarea unor consultări publice semnificative și periodice cu părțile interesate; constată cu îngrijorare

[4] Regulamentul (UE) 2024/1083 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de stabilire a unui cadru comun pentru serviciile mass-media în cadrul pieței interne și de modificare a Directivei 2010/13/UE (Regulamentul european privind libertatea mass-mediei) (JO L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

că punerea în aplicare de către parlamentul albanez a cadrului juridic pentru consultările publice rămâne predominant formală;

Drepturile fundamentale

11. constată că legislația Albaniei ce vizează violența de gen nu este încă pe deplin aliniată la Convenția de la Istanbul; își exprimă profunda îngrijorare cu privire la faptul că violența împotriva femeilor rămâne o problemă stringentă, numărul feminicidelor rămânând ridicat; solicită insistent să fie îmbunătățite serviciile de sprijin adresate victimelor, în special asistența medicală, finanțarea adăposturilor, asistența juridică gratuită și reintegrarea și reabilitarea victimelor;

12. își exprimă îngrijorarea cu privire la deficiențele persistente, cum ar fi nealinierea sau alinierea parțială la acquis-ul UE, în ceea ce privește persoanele cu dizabilități și egalitatea de gen;

13. salută adoptarea legii privind protecția datelor cu caracter personal, care vizează alinierea deplină la acquis-ul UE, dar își exprimă profunda îngrijorare cu privire la modul în care sunt tratate datele cu caracter personal și la deficiențele sistemelor informatice; invită autoritățile din Albania să consolideze mecanismele de protecție a securității datelor;

Statul de drept

14. salută progresele înregistrate de Albania în punerea în aplicare a reformelor din domeniul justiției, inclusiv în ceea ce privește procesul de verificare, finalizate în primă instanță; își exprimă, cu toate acestea, îngrijorarea cu privire la ingerințele politice continue și la presiunea exercitată asupra sistemului judiciar;

15. evidențiază activitatea de o importanță determinantă a structurii speciale de combatere a corupției și a criminalității organizate (SPAK) din Albania, care obține rezultate pozitive în desfășurarea anchetelor, urmărirea penală și condamnarea în cazurile de corupție la nivel înalt; subliniază cu insistență că nu trebuie să fie subminate activitățile instituțiilor independente, cum ar fi SPAK;

16. ia act de provocările legate de calitatea și eficiența sistemului de justiție, inclusiv numărul mare de posturi vacante în domeniul judiciar, personal insuficient în instanțe, calitatea formării judiciare inițiale și continue, coerența jurisprudenței și lipsa unui sistem modern și integrat de gestionare a cauzelor; constată că alocările bugetare sunt insuficiente, în special pentru componenta privind instanțele;

17. salută adoptarea unei legislații naționale care vizează alinierea acesteia la acquis-ul UE în domeniul combaterii spălării banilor; observă că este necesar să fie instituit un birou puternic de recuperare a activelor și să fie îmbunătățite verificarea, anchetarea, urmărirea penală și condamnarea în cazurile de corupție la nivel înalt, inclusiv prin sechestrarea și confiscarea definitivă a activelor provenite din activități infracționale;

18. invită Albania să își alinieze în continuare cadrul juridic la acquis-ul UE privind combaterea criminalității organizate; ia act de numirea unor procurori suplimentari în cadrul Parchetului special, precum și de înființarea unei unități pentru anchete

financiare; salută participarea Albaniei la operațiuni comune și la cooperarea în cadrul Platformei multidisciplinare europene împotriva amenințărilor infracționale (EMPACT), precum și cooperarea cu Interpol, în combaterea criminalității organizate;

Reformele socioeconomice

19. salută participarea Albaniei la punerea în aplicare a Planului de creștere al UE pentru Balcanii de Vest, care cuprinde integrarea în piața unică a UE, integrarea economică regională, reforme fundamentale și un sprijin financiar sporit;

20. încurajează autoritățile din Albania să reducă riscul de sărăcie și de excludere socială prin îmbunătățirea accesului la serviciile sociale și de sănătate, în special pentru populațiile defavorizate; solicită punerea în aplicare a Strategiei naționale de protecție socială a Albaniei pentru perioada 2024-2030 și a Strategiei naționale privind ocuparea forței de muncă și dezvoltarea competențelor pentru 2023-2030;

21. salută faptul că Albania a aderat la zona unică de plăți în euro în noiembrie 2024, ceea ce reduce costurile pentru cetățeni și întreprinderi și va contribui la integrarea mai profundă a Albaniei pe piața unică;

Mediul, energia și transportul, turismul durabil

22. subliniază că sunt necesare mai multe eforturi pentru ca Albania să se alinieze la acquis-ul UE în domeniul mediului; solicită alinierea acesteia la directivele UE privind evaluarea impactului asupra mediului[5] și evaluarea strategică de mediu[6];

23. reamintește că sunt necesare eforturi considerabile pentru ca Albania să atingă obiectivele legate de protecția climei, eficiența energetică, diversificarea și ecologizarea aprovizionării cu energie și a transportului, calitatea aerului și a apei și gestionarea deșeurilor;

24. este ferm convins că protecția mediului și dezvoltarea turismului durabil trebuie să meargă mână în mână; salută înființarea Parcului național în bazinul râului sălbatic Vjosa și solicită alocarea unor resurse suficiente pentru protecția acestuia;

Cooperarea regională și politica externă

25. salută Parteneriatul pentru securitate și apărare dintre UE și Albania, adoptat la 19 noiembrie 2024, care instituie o platformă pentru intensificarea dialogului și a cooperării în materie de securitate și apărare și reprezintă un important pas înainte;

26. salută eforturile continue ale guvernului din Albania de promovare a relațiilor de bună vecinătate;

---

[5] Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO L 26, 28.1.2012, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

[6] Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (JO L 197, 21.7.2001, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

°

° °

27. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Președintelui Consiliului European, Consiliului, Comisiei, Vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, precum și Președintelui, Guvernului și Parlamentului Republicii Albania.

EXPUNERE DE MOTIVE

Acesta este primul raport din actuala legislatură privind progresele înregistrate de Albania ca țară-candidată la aderarea la UE. Având în vedere faptul că 2024 a fost un an al alegerilor europene, prezenta rezoluție conține răspunsul Parlamentului la rapoartele Comisiei privind extinderea pe 2023 și pe 2024.

Raportul evaluează situația actuală și cele mai recente evoluții în ceea ce privește progresele înregistrate de Albania pe calea aderării la UE.

În urma procesului de examinare analitică, încheiat cu succes, Albania a început negocierile privind grupul tematic „Elemente fundamentale” în octombrie 2024 și privind grupul tematic „Relații externe” în decembrie 2024.

Prezentul raport evaluează progresele înregistrate de Albania în ceea ce privește instituțiile sale democratice, libertatea mass-mediei, implicarea societății civile, drepturile fundamentale, statul de drept, reformele socioeconomice, mediul, cooperarea regională și politica externă.

În pofida unor progrese, Albania se confruntă în continuare cu o serie de provocări, cum ar fi depășirea polarizării politice interne, consolidarea statului de drept și intensificarea reformelor ce vizează combaterea corupției.

ANEXĂ: ENTITĂȚILE SAU PERSOANELE DE LA CARE RAPORTORUL A PRIMIT CONTRIBUȚII

Potrivit articolului 8 din anexa I la Regulamentul de procedură, raportorul declară că a primit contribuții de la următoarele entități sau persoane pentru întocmirea proiectului de raport, înainte de adoptarea acestuia de comisie:

Entitatea și/sau persoana
Directorate-General for Enlargement and Eastern Neighbourhood (DG ENEST), European Commission
European External Action Service
Delegation of the European Union to Albania

Lista de mai sus este elaborată sub responsabilitatea exclusivă a raportorului.